

عدالت شغلی؛ از فراخوان تا تحقق عملی

فراخوان وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در آذر ۱۴۰۴، زمینه جمع‌آوری ایده‌های دانشجویان در باره عدالت شغلی را فراهم کرد و در دی‌ماه ۸ طرح برگزیده وارد مرحله اجرایی شد

۶۶

عدالت شغلی
با تغییر نگاه
جامعه و
استفاده از
راهکارهای
عملی
دانشجویی، به
موتور تحولات
اجتماعی و
اقتصادی بدل
می‌شود

در روز سه‌شنبه دوم دی‌ماه، احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، میزبان جمعی از دانشجویان فعال در حوزه عدالت شغلی بود تا نتایج فراخوان آبان ۱۴۰۴ را بررسی کند. این فراخوان با عنوان «به استقبال ۱۶ آذر برویم» از دانشجویان سراسر کشور دعوت کرده بود تا با ارسال مقالات، یادداشت‌ها و طرح‌های تخصصی خود، پاسخ دهند که چگونه عدالت شغلی می‌تواند نه شعار، بلکه روایت مسلط زندگی جمعی ایرانیان شود. پس از داوری تخصصی، از مجموع ۳۴ طرح دریافتی، ۱۹ طرح پذیرفته و در نهایت هشت طرح به عنوان برگزیده و قابل اجرا انتخاب شدند. میدری در این نشست با تأکید بر ضرورت تغییر نگاه جامعه به عدالت شغلی، آن را نقطه آغاز خلق ثروت و موتور تحول اجتماعی دانست.

دانشجویان؛ موتور نوآوری اجتماعی

نشست هم‌اندیشی وزیر با دانشجویان، تصویری روشن از ظرفیت نسل نو در بازاندیشی نظام‌های شغلی ارائه داد. میدری با ابراز خرسندی از کیفیت آثار و پیشنهادهای ارائه‌شده، بیان کرد که گزارش‌های دانشجویان فراتر از نقد صرف، حامل ایده‌ها و راهکارهای عملی هستند و می‌توانند پایه تحولات واقعی در بازار کار کشور باشند. او تأکید کرد که عدالت

شغلی می‌تواند نقطه شروع یک دگرگونی بزرگ در کاهش نابرابری‌ها و بیسترساز خلق ثروت باشد. دانشجویان از استان‌های مختلف کشور، از خوزستان تا خراسان رضوی، طرح‌های خود را حول محور «حق بر اولین شغل»، «سامانه ملی عدالت شغلی»، «بورس تجربه» و «سامانه عیار مهارتی» ارائه دادند. این طرح‌ها با تأکید بر شفافیت، کاهش رانت و دسترسی برابر به فرصت‌ها، نشان‌دهنده گذار از نظام عدالت مدرک‌محور به مهارت‌محور است.

عدالت شغلی؛ زیر ساخت موفقیت جمعی

صابر هنرمند راد در پژوهش خود عدالت شغلی را عامل پیونددهنده رشد اقتصادی و انسجام اجتماعی معرفی کرد و نقشه عملیاتی سه مرحله‌ای برای تبدیل آن به زیرساخت موفقیت جمعی ارائه داد. کاظم دهناد، دانشجوی دکترای مالی، با ارائه طرح «حق اولین شغل» پیشنهاد کرد که تضمین اشتغال یکساله دولتی برای فارغ‌التحصیلان زیر ۳۰ سال، زمینه‌ساز بهبود عدالت شغلی باشد و نقش دولت از تسهیل‌گر به تضمین‌گر ارتقا یابد. محمدرضارنجبر محمدی با ارائه ۱۶ راهکار عملی، بر شفافیت ارتقای فرصت‌ها و رتبه‌بندی عدالت سازمانی تأکید و سامانه ملی سنجش عدالت را معرفی

کرد که امکان ثبت گزارش‌های مردمی و نظارت بر عملکرد سازمان‌ها را فراهم می‌آورد. علیرضا دادگر پارسا نیز سند جامع نقشه راه تحقق عدالت شغلی را با محور نهادسازی شایستگی، بازنگری حقوقی قراردادهای کار و اصلاح ساختار ارائه داد و تحقق عدالت شغلی را مسیر شایستگی، مهارت و داده‌محوری دانست.

فناوری و داده؛ ابزار تحقق عدالت

یکی از محورهای مشترک طرح‌ها، استفاده از فناوری برای شفافیت و کاهش تبعیض بود. سامانه ملی عدالت شغلی، سامانه عدالت‌نما و سامانه عیار مهارتی نمونه‌هایی از این ابتکارات هستند که دسترسی برابر به فرصت‌ها را تضمین می‌کنند. میلاد جعفری با معرفی طرح «بورس تجربه» هدف از آن را دموکراتیزه کردن دسترسی به بازار کار و غربالگری مبتنی بر مهارت اعلام کرد. مجید پیرهادی با استناد به نرخ بیکاری ۴۰ درصدی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، لزوم تأسیس سامانه ملی هوشمند هدایت تحصیلی و شغلی را یادآوری کرد تا عدم تقارن اطلاعاتی میان دانش‌آموزان و بازار کار کاهش یابد و شفافیت برای دانش‌آموزان مناطق کم‌برخوردار فراهم شود. اشکان علی محمدی نیز با ارائه سامانه ملی عدالت‌نما، ناکارآمدی راهکارهای

خدمت به سالمندان، نماد همبستگی ملی

وزیر رفاه در بازدید از خانه سالمندان مریم مقدس، بر اهمیت مراقبت عاشقانه از سالمندان و اتحاد اقوام و ادیان مختلف ایران تأکید کرد و سال نو میلادی را تبریک گفت

اقلیت‌های مذهبی تأکید کرد و گفت: «ایرانی‌ها فارغ از دین و آیین تعلق خاطر جمعی دارند و همزیستی و پیوندهای عمیق میان اقوام مختلف قابل مشاهده است.» او به نقش آشوریان و ارامنه در بازرگانی، تولید، صنعت بیمه، هنر، سینما و تئاتر اشاره کرد و افزود: این اقلیت‌ها همچنین در توسعه قانون کار و حقوق

منزل ایجاد شده و امسال حدود ۳۰۰۰ مراقب رسمی و ۴۰۰۰ مراقب غیررسمی سالمندان آموزش دیده‌اند.

وحدت فرهنگی و نقش تاریخی اقلیت‌ها

در این دیدار، میدری در بخشی دیگر از سخنان خود بر پیوندهای تاریخی و فرهنگی میان اقوام ایرانی و

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی روز جمعه ضمن بازدید از خانه سالمندان مریم مقدس، بر اهمیت خدمت به سالمندان و همبستگی میان اقوام و ادیان مختلف ایران تأکید کرد و سال نو میلادی را به هموطنان مسیحی تبریک گفت.

قدردانی از کارکنان و شادابی سالمندان

احمد میدری در جریان بازدید از خانه سالمندان مریم مقدس ضمن قدردانی از تلاش‌های کارکنان این مرکز گفت: کار با سالمندان دشواری‌های خاص خود را دارد، زیرا تغییر و بهبودی در این مسیر محدود است. با این حال، او افزود: حس مسئولیت‌پذیری و خدمت به انسان‌ها انگیزه‌ای برای ادامه فعالیت کارکنان ایجاد می‌کند. وزیر رفاه همچنین به اهمیت شادابی سالمندان اشاره کرد و گفت: «شادابی این عزیزان نشان‌دهنده شیوه رفتار و مراقبتی است که کارکنان از آنان ارائه می‌دهند و نمونه‌ای از تلاش خالص انسانی با ارزش بالاست.» سید جواد حسینی، رئیس سازمان بهزیستی کشور نیز در این بازدید اعلام کرد که در ایران حدود ۳۵۰۰ مرکز آموزشی، توانبخشی و نگهداری سالمندان فعال است که از این تعداد ۷۰۰ مرکز به سالمندان اختصاص دارد و نیمی از این مراکز خدمات روزانه و نیمی دیگر خدمات شبانه‌روزی ارائه می‌دهند. او افزود: طی دو سال اخیر بیش از ۲۰۰ مرکز مراقبت در

تسهیل دسترسی به بخشنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی

بیش از ۲۰۰۰ بخشنامه، دستورالعمل و دستور اداری در قالب ۱۴۸۵ جلسه کارشناسی جمع‌آوری، تلخیص و منتشر شد تا دسترسی به قوانین و وحدت رویه فراهم شود

سازمان تأمین اجتماعی بیش از ۲ هزار بخشنامه، دستورالعمل و دستورات اداری خود را در قالب طرحی ملی برای تسهیل دسترسی و ایجاد وحدت رویه، جمع‌بندی و تلخیص کرد. این اقدام در ۱۴۸۵ جلسه کارشناسی و تخصصی بررسی و نهایی شد و تاکنون ۴۳ بخشنامه تنقیحی جدید منتشر شده است. همچنین این اقدامات در چارچوب تفاهم‌نامه همکاری میان معاونت حقوقی ریاست جمهوری و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران انجام شد. سازمان تأمین اجتماعی نیز با تأکید بر جمع‌بندی مقررات حوزه اقتصادی، اعلام کرده هیچ بخشنامه جدیدی وضع نمی‌شود؛ مگر آنکه الحاقی بر بخشنامه‌های تنقیحی پیشین باشد.

پیشگامی در دسترسی و شفافیت قوانین

این طرح که تحت عنوان «تجمع، تلخیص، تنقیح و اصلاح بخشنامه‌ها» اجرا شده، نخستین تجربه گسترده دستگاه‌های اجرایی در حوزه مقررات‌زدایی محسوب می‌شود. هدف از این پروژه، بهبود کارآمدی و افزایش مطلوبیت مقررات است که شامل حذف یا کاهش مقررات دست و پاگیر، اصلاح مقررات موجود و تدوین مقررات جدید می‌شود. این اقدامات بارها از سوی

کارگران نقش پیشستاز داشتند. نماینده آشوریان در مجلس نیز در این مراسم ضمن قدردانی از حضور وزیر رفاه، به نقش آشوری‌ها در رشد و بالندگی ایران و تقدیم شهدای فراوان به کشور در دوران دفاع مقدس اشاره کرد. وزیر رفاه، هدف از این بازدید را تبریک سال نو میلادی و ارزیابی فعالیت‌های مرکز عنوان کرد و گفت: «این بازدید نمادی از همبستگی بین ادیان و اقوام مختلف ایران و نشان‌دهنده روابط عمیق تاریخی و فرهنگی میان ایرانیان است.»

همکاری و تعلق خاطر جمعی

خانه سالمندان مریم مقدس حدود ۲۰ سالمند از اقلیت‌های مسیحی ارامنه و آشوری را نگهداری می‌کند. خواهر نورا، مدیر مرکز، در این آیین گزارشی از فعالیت‌ها و برنامه‌های آموزشی و مراقبتی مرکز ارائه داد. میدری با تأکید بر خدمت عاشقانه به سالمندان گفت: «تجربه تاریخی ایران نشان داده که همکاری و تعلق خاطر جمعی می‌تواند بر سختی‌ها غلبه کند و خدمت به سالمندان جلوه‌ای از همبستگی ادیان و فرهنگ‌هاست.» در این بازدید که به مناسبت سالروز میلاد حضرت عیسی مسیح (ع) برگزار شد، وزیر رفاه همراه با شارلی انویه تکیه، نماینده آشوریان در مجلس و مدیران ارشد وزارتخانه ضمن دیدار با سالمندان، از کارکنان این مرکز تقدیر به عمل آورد.

مشترک انجام شده است. طرح «شورای مقررات‌زدایی و وحدت رویه سازمان» با حضور ذی‌نفعان به صورت ماهانه ادامه دارد و تاکنون ۴۰ جلسه برگزار شده است. در این جلسات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی بررسی، ارزیابی و اصلاح می‌شوند تا خلأها و مشکلات موجود رفع شوند. سازمان تأمین اجتماعی همچنین بیش از ۳۵ عنوان مجموعه قوانین و مقررات مرتبط را تدوین، چاپ و منتشر کرده است. این مجموعه‌ها به مدیران، کارشناسان ستادی و استانی، شعب و نمایندگان اقتصادی ارائه می‌شود و به عنوان مرجع مورد استفاده قرار می‌گیرد. بر اساس ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، پیش‌نویس بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با کسب و کار یک هفته پیش از تصویب در سایت سازمان منتشر می‌شود تا اطلاع‌رسانی عمومی و مشارکت فعالان اقتصادی فراهم شود.

این اقدامات، علاوه بر ایجاد شفافیت و دسترسی آسان به قوانین، تلاش برای وحدت رویه و کاهش موانع قانونی در حوزه اقتصادی کشور را نشان می‌دهد و تأمین اجتماعی را به عنوان یکی از پیشگامان در زمینه تدوین و تنقیح مقررات مطرح کرده است.

تشکل‌ها و نهادهایی مانند اتاق بازرگانی تهران مورد تقدیر قرار گرفته و حتی جایزه بین‌المللی تجارب موفق از اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی دریافت کرده است. برای دسترسی حداکثری فعالان اقتصادی داخلی و خارجی به قوانین، تمامی بخشنامه‌ها در سامانه قوانین و مقررات تأمین اجتماعی به نشانی law.tamin.ir و در نسخه موبایلی نرم‌افزار «تأمین من» منتشر شده است. همچنین این بخشنامه‌ها در سامانه ملی قوانین و مقررات کشور و سامانه ۱۲۰ دیوان عدالت اداری ثبت می‌شوند. سامانه تخصصی قوانین و مقررات تأمین اجتماعی امکان جستجو در عنوان و متن قوانین و بخشنامه‌ها را فراهم کرده و نسخه اینترنتی و نرم‌افزاری آن در دسترس است.

مشارکت فعال ذی‌نفعان در تدوین بخشنامه‌ها

تنقیح بخشنامه‌ها با حضور نمایندگان تشکل‌های کارفرمایی، ذی‌نفعان و بخش خصوصی انجام شده و پیشنهادهای آن‌ها در متن بخشنامه‌ها اعمال یا تعدیل شده است. در برخی حوزه‌ها، مانند بخشنامه‌های مرتبط با مقاطعه کاران و بازرسی دفاتر قانونی، صدها نفر ساعت کار کارشناسی

اخبار
N W E S

اقتشار محروم مهارت‌آموز می‌شوند

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و بنیاد حیات کمیته امداد امام خمینی (ره) تفاهم‌نامه‌ای پنج‌ساله برای آموزش مهارتی اقتشار محروم و آسیب‌پذیر کشور امضا کردند. این تفاهم‌نامه با هدف بهره‌گیری از ظرفیت‌های مشترک و ایجاد اشتغال پایدار به امضای «غلامحسین محمدی» رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و «مرتضی فیروزآبادی» مدیرعامل بنیاد حیات رسید. احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در مراسم امضا گفت که شعار اصلی وزارت کار در دولت چهاردهم «نیروی کار با مهارت بیکار نمی‌ماند» است. او توسعه مسکن کارگری با مشارکت کارفرمایان و گسترش آموزش‌های مهارتی تخصصی، به ویژه در مناطق محروم، را از برنامه‌های کلیدی وزارتخانه در حمایت از نیروی کار برشمرد. سید مرتضی بختیاری، رئیس کمیته امداد امام خمینی، نیز بر اهمیت اشتغال پایدار و توسعه مهارت‌آموزی برای ایجاد درآمد پایدار تأیید تأکید کرد و گفت: «توانمندسازی اقتشار محروم و آسیب‌پذیر و ریشه‌کنی فقر مهارتی هدف اصلی نهاد حمایتی ما است.» بر اساس این تفاهم‌نامه، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای متعهد شده است آموزش‌های مهارتی منطبق با نیاز بازار کار ارائه کند و اولویت اجرای دوره‌ها را به درخواست بنیاد اختصاص دهد. همچنین بیمه مهارت‌آموزان، مشاوره شغلی، برگزاری آزمون و صدور گواهی معتبر و تسهیل ارتباط با بنگاه‌های اقتصادی از دیگر تعهدات این سازمان است. بنیاد حیات موظف است فرایندهای آموزشی را از طریق سامانه تخصصی خود مدیریت کند و پرداخت‌ها به مراکز آموزشی منطبق به ثبت کامل اطلاعات و نتایج باشد. این بنیاد همچنین بخشی از هزینه دوره‌ها و خوابگاه‌های مهارت‌آموزان را تأمین خواهد کرد و حمایت تسهیلاتی و تجهیزاتی از مددجویان را برعهده دارد.

پرداخت معوقات در مانی سازمان

معاون درمان سازمان تأمین اجتماعی روز شنبه اعلام کرد بخشی از معوقات حوزه درمان در هفته‌های آتی پرداخت خواهد شد. شهرام غفاری در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه خبر با اشاره به وضعیت بدهی‌های سازمان گفت: «میزان بدهی تأمین اجتماعی به کلیه داروخانه‌های طرف قرارداد کمتر از ۱۰۰ همت رسیده است.» او افزود که شرکت تبپیکو، تولیدکننده دارو متعلق به سازمان، مطالباتی از داروخانه‌ها و حتی مراکز بیمارستان‌های طرف قرارداد دارد که از میزان بدهی سازمان فراتر می‌رود. غفاری توضیح داد که درآمد ماهانه سازمان تأمین اجتماعی حدود ۱۰۰ همت است، در حالی که هزینه‌های آن شامل پرداخت حقوق مستمری، درمان، بیمه بیکاری و دیگر تعهدات به ۱۲۵ همت می‌رسد. او همچنین یادآور شد که سازمان حدود ۱۵۰ همت مطالبات قطعی از جامعه کارفرمایی دارد. معاون درمان تأکید کرد که دولت با همکاری مجلس شورای اسلامی ۷۰ همت اوراق مربوط به مطالبات تأمین اجتماعی را به این سازمان اختصاص داده، اما فروش این اوراق به دلیل شرایط اقتصادی دشوار است. او افزود که از محل این اوراق، مطالبات پنج ماهه داروخانه‌ها و دانشگاه‌ها پرداخت و برنامه‌ریزی شده که در هفته‌های آینده، مطالبات حدود چهار تا پنج ماهه نخست اسناد رسیدگی شده بخش خصوصی شامل بیمارستان‌ها و مراکز پاراکلینیک نیز تسویه شود.